

УДК: 378.147:811:63

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УНІВЕРСИТЕТІВ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ ІННОВАЦІЙНИМИ ЗАСОБИМИ

Кузнецова В. А.

здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 015 «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)»

Миколаївського національного аграрного університету

У сучасний період вища освіта повинна виховувати фахівця, з базовими характеристиками, які будуть здатні допомагати молоді особистому зростанню, посиленню професійної відповідальності, спрямованості на подолання соціальних та професійних стереотипів, усвідомленню до набуття лідерських якостей. Освітні моделі та технології сучасності повинні бути орієнтовані на актуалізацію потенційних особистісних якостей та властивостей молодого покоління через психолого-педагогічні та духовно-моральні аспекти.

Ключові слова: комунікативна компетентність, інноваційні засоби, аграрний університет, цифрові технології.

Унікальність і самобутність у особистих якостей молодих людей набувають певної актуалізації в їхньої успішної соціалізації [1]. У сучасному середовищі важливий професійний розвиток фахівця, тому такі соціально і культурно значимі дисципліни, як психологія, педагогіка, соціологія тощо покликані розкрити самобутність та особистість молодих людей.

Випускник закладу вищої освіти, це сучасний фахівець, людина високої культури, громадянин свого суспільства. Прикладом такого становлення може бути випускники

Миколаївського національного аграрного університету [2]. Вони мають не лише професійні знання та вміння, що потрібні в аграрній галузі, а й високу за рівнем загальну та комунікативну культуру. Зауважимо, запит на майбутніх фахівців, здобувачів вищої освіти аграрного закладу освіти, на Миколаївщині дуже високий.

Нова модель підготовки фахівців формує, як перелік кваліфікаційних вимог до випускника, так і комунікативні можливості. Комунікативні компетентності є важливим аспектом прикладного характеру освітнього процесу [3]. Вона є, як невід'ємною частиною комунікативної культури, так і значущою характеристикою особистості.

Уміння фахівця ефективно вирішувати професійні завдання залежать від рівня сформованості комунікативної професійної компетентності. Тому для майбутніх фахівців агропромислового комплексу комунікативна компетентність є опорою у налагоджені ефективних виробничих відносин на різних рівнях виробничої діяльності. Комунікативна компетентність особливо важна для фахівців аграрної галузі [4], діяльність яких центрується виключно на системі «людина-людина», «людина-машина-людина» (агрономи, інженери, технологи тощо).

Складовими комунікативної компетенції молодих фахівців-аграріїв повинні бути: а) мовна поведінка; б) ефективне та доречне використання жанрового розмаїття професійного мовлення; в) володіння засобами переконливої аргументації; г) володіння управлінською риторикою та законами спілкування; д) вміння вести ділові розмови, слухати партнера зі спілкування, вибудовувати стратегію поведінки у службових ситуаціях спілкування тощо.

Дослідження проблем формування комунікативної компетентності інноваційними засобами повинні бути більш ширші та торкатися форм теоретичних та практичних занять, репродуктивної діяльності тих хто навчається тощо. Застосування на заняттях різних технологій навчальної діяльності повинно

повною мірою реалізовувати одне з головних завдань освіти - формування у особистості комунікативні уміння та навички, які здатні будувати взаємодію з іншими, вміло застосовуючи всілякі прийоми спілкування та комунікації.

В освітньому процесі Миколаївського національного аграрного університету передбачені інноваційних технологій навчання: інтерактивні технології навчання та комп'ютерні технології [5]. Головна мета лекційних занять інтерактивних технологій навчання – набуття знань молоддю за безпосередньої ефективної їх участі. Семінар-диспут передбачає колективне обговорення проблем з метою встановлення шляхів їх вирішення. Такий метод навчання передбачає високу розумову активність, прищеплює вміння обговорювати проблему [6], лаконічно та ясно висловлювати думки. Одним із методів проблемного навчання є навчальна дискусія; лекція з заздалегідь поставленим невірним питанням тощо. Важливими та мабуть вирішальними є комп'ютерні технології навчання – процес збирання, переробки, зберігання та передачі освітньої інформації за допомогою комп'ютера.

Отже, ефективними формами освітнього процесу з формування професійної комунікативної компетенції молоді є застосування різних інноваційних засобів та методів навчання. Тільки активні форми та методи можуть сприяти формуванню жанрового розмаїття професійних та ділових промов (комерційні переговори, службові бесіди, дискусії, суперечки тощо), вдосконалювати професійну культуру мови майбутніх фахівців.

Формування комунікативної компетентності майбутніх аграріїв має велике значення, оскільки сприяє формуванню їхнього професіоналізму і дозволяє будувати взаємодію з партнерами та ефективно вдосконалювати результати своєї праці. Застосування в освітньому процесі сучасних комунікативних технологій дозволяє повністю реалізувати мету вищої освіти.

Джерела інформації

1. Бахишова Ш. В., Курепін В. М. Педагогічні аспекти міжкультурної комунікації з іноземними студентами. Українознавчий вимір у сучасній науці: гуманітарний аспект: матеріали VII всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 25 квітня 2024 р.). Миколаїв : МНАУ, 2024. С. 36-39. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/17483>.

2. Kurepin V. Organization of the educational process at the Mykolayiv National Agrarian University in modern conditions // Цифрові трансформації та інноваційні технології в економіці : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Ломжа - Харків, 14 березня 2024 р.). Ломжі ; Харків : ПЗВО "Харківський технологічний університет "ШАГ" ; MANS в Ломжі. 2024. Ч. 1. С. 295-303. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/17161>.

3. Бацуровська І. В., Доценко Н. А., Курепін В. М. Особливості проектування освітнього середовища для майбутніх фахівців аграрної галузі // Цифрова трансформація професійної підготовки фахівців в умовах застосування SMART- освітніх технологій: стан, проблеми, перспективи : матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Харків, 29-30 листопада 2023 р.) / за заг. ред.: В. М. Нагаєва, Ю. М. Сагачко, О. В. Грідіна. Харків : Комунальне підприємство «Міська друкарня», 2023. С. 11-16. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15906>.

4. Batsurovska I., Kurepin V. The Impact of the War in Ukraine on the Study Results at an Agricultural University // Tréma. 2023. № 60. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15314>.

5. Бацуровська І. В., Доценко Н. А., Курепін В. М. Інноваційні підходи підготовки інженера з харчових технологій // Світ дидактики: дидактика в сучасному світі : зб. матеріалів III міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 07-08 листопада 2023 р.). Київ : Людмила, 2024. С. 281-283. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/17105>.

6. Іваненко В. С., Курепін В. М. Подолання кризових явищ у аграрній сфері за допомогою технології доповненої реальності // Урожайність та якість продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., присв. 90-річчю з дня народження професора Г. П. Жемели (м. Полтава, 30 верес. 2023 р.). Полтава : ПДАУ, 2023. С. 224-226. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15512>.